
El pressupost

PID_00243279

Encarnación Perán Moral

Temps mínim de dedicació recomanat: 3 hores

Índex

Introducció	5
1. El pressupost: concepte i característiques	7
2. Els principis pressupostaris	9
2.1. Els principis polítics	9
2.2. Principis comptables	10
2.3. Principis econòmics	11
3. Cicles pressupostaris	13
3.1. Elaboració del pressupost	13
3.2. Discussió i aprovació del pressupost	13
3.3. Execució del pressupost	13
3.4. Control del pressupost	14
4. Estructura pressupostària	15
4.1. Classificació del pressupost d'ingressos	15
4.2. Classificació del pressupost de despeses	17
4.2.1. Classificació econòmica del pressupost	17
4.2.2. Classificació funcional o per programes	19
4.2.3. Classificació orgànica	20
5. El compte financer i els saldos pressupostaris	21
5.1. L'estalvi brut i l'estalvi net	21
5.2. Autofinançament	21
5.3. Capacitat o necessitat de finançament	22
5.4. Superàvit i dèficit primaris	23
5.5. Dèficit estructural i dèficit cíclic	23
6. Tècniques pressupostàries	26
6.1. El pressupost burocràtic o incrementalista	26
6.2. Pressupost planificat per programes (PPBS)	26
6.3. Pressupost base zero	27
6.4. Pressupost participatiu	27
Resum	30
Bibliografia	31
Annex	32

Introducció

El pressupost és l'instrument més important amb què compta el sector públic per a gestionar tant les seves despeses com els seus ingressos, i a la vegada és a través seu que els ciutadans poden saber quines són les actuacions que durà a terme l'administració pública, a què es dedicaran els seus impostos. El pressupost és una eina de dos vessants que aporta una informació molt valuosa sobre les actuacions del sector públic i els recursos que hi destina.

El pressupost ha de permetre respondre preguntes com ¿quants recursos ha destinat el govern per a finançar la sanitat pública? o bé ¿quants diners s'han dedicat a finançar les carreteres del país? o ¿quants interessos estem suportant a causa del deute acumulat els exercicis anteriors?

Totes aquestes preguntes, i altres, que ens pot respondre el pressupost, ens haurien de permetre qualificar si l'Estat, i el govern com a poder executiu, han dut a terme les funcions que havien proposat en el seu programa polític. Així, en funció dels objectius assolits, els votants podran decidir si en les properes eleccions els tornaran a votar o no.

1. El pressupost: concepte i característiques

Concepte

Hi ha diferents definicions, més o més detallades, de què és el pressupost, encara que totes coincideixen en les qüestions bàsiques. Aquí s'utilitzarà la definició de Neumark (1976):

“El pressupost és un resum sistemàtic i xifrat de les previsions de despesa i de l'estimació dels ingressos necessaris per a finançar la despesa prevista, confeccionat en períodes regulars”.

El pressupost com a tal es generalitza en les societats democràtiques, quan els votants trien democràticament quines han de ser les funcions del sector públic i d'on han de provenir els recursos per a fer les despeses necessàries per a assolir els seus objectius.

La importància del pressupost ha fet que es converteixi en una norma de caràcter legal, el seu compliment és obligatori, i és el principal instrument financer on es reflecteix l'activitat de les administracions públiques. Té caràcter econòmic, ja que és el reflex monetari de l'actuació de l'executiu, i a la vegada té caràcter polític, ja que reflecteix els objectius polítics de diferents grups. Per això es diu que el pressupost és l'expressió comptable del pla econòmic del pla polític de la hisenda pública durant un període de temps delimitat.

L'existència del pressupost queda justificada per:

- El major volum i magnitud de les actuacions públiques que s'han anat incrementant al llarg de la història. Per això necessita una programació ordenada.
- La limitació del govern i/o executiu que haurà de dur a terme els desitjos dels seus votants.
- Per l'impacte que té en el conjunt de l'economia, que necessita el control i el seguiment exhaustiu per a evitar desviacions i impactes no desitjats.

Característiques del pressupost

- **Ordre:** tots els pressupostos, siguin de l'administració que siguin, de tots els nivells de govern, de tots els períodes, hauran de tenir la mateixa estructura d'ingressos i de despeses, la mateixa metodologia de valoració i quantificació, el mateix ordre. D'aquesta manera tots els pressupostos seran

homogènis, cosa que permet les comparacions entre diferents administracions i diferents períodes de temps.

- **Anticipació:** el pressupost és una previsió dels ingressos i de les despeses del sector públic durant un període determinat, normalment un any. Es tracta d'un exercici d'estimació dels ingressos i de previsió de les despeses. Aquesta característica és la que dóna al pressupost el valor de conèixer *ex ante* les actuacions que durà a terme el sector públic, quins seran els valors de les despeses i, en el mateix sentit, preveure els ingressos necessaris.
- **Quantificació monetària:** Les previsions estan expressades en unitats monetàries, és la manera de poder estimar monetàriament la quantia de totes les despeses i de tots els ingressos en unitats de mesura homogènies.
- **Obligatorietat:** el sector públic està obligat legalment a complir el pressupost. El rang de llei dels pressupostos li donen el caràcter d'obligat compliment. L'obligatorietat la confereix el parlament, com a representat democràtic del poble, al govern encarregat d'executar el que es preveu al pressupost.
- **Regularitat:** el pressupost s'elabora i s'executa durant un període delimitat i igual per a tots el períodes, sempre l'any.

2. Els principis pressupostaris

Els principis pressupostaris són, des de la perspectiva positiva, el conjunt de normes i premisses a seguir per a elaborar el pressupost. Aquests principis, que tenen el seu origen en la filosofia clàssica de l'actuació del sector públic, han patit canvis al llarg de la història, ja que han intentat adaptar-se a la moderna hisenda pública. En la seva essència, però, continuen sent vàlids. Així, a continuació, es defineixen els principis pressupostaris i la seva evolució en alguns casos.

2.1. Els principis polítics

Els principis polítics tenen per objectiu oferir la màxima transparència per a facilitar el control polític parlamentari, ja que el Parlament, representant democràtic de la societat, és l'encarregat de vetllar pel compliment dels objectius que es proposen.

Principi de competència: La competència d'aprovació del pressupost correspon al poder legislatiu. Així, cada nivell de govern té el seu òrgan d'aprovació del pressupost: el Congrés, el Parlament, el Ple. El pressupost es converteix en una llei que dona valor jurídic a les decisions financeres que pren el govern. El pressupost és l'expressió quantificada de les actuacions que els ciutadans desitgen que dugui a terme el sector públic i, per tant, han de ser els seus representants els qui decideixin a què s'han de dedicar aquests recursos. En l'actualitat, aquest principi està plenament en vigor i té un grau elevat de compliment per part de totes les administracions dels països occidentals. Els debats pressupostaris són, en tots els nivells de govern, l'escenari de definició de les línies d'actuació a desenvolupar durant el proper any. Els diferents grups polítics intentaràn introduir les seves esmenes per tal que el pressupost reculli els seus objectius polítics.

Principi d'universalitat: El pressupost ha d'incorporar tots les ingressos i les despeses sense minoracions de cap tipus. Aquest principi continua vigent en l'actualitat.

Principi d'unitat pressupostària: S'elabora i s'aprova un únic document pressupostari per a cada administració pública. En el cas que hi hagin diferents ens dependents s'aprovarà el pressupost consolidat entre tots. Així, l'Estat tindrà el seu pressupost, que haurà de consolidar amb els dels seus ens dependents, per exemple la seguretat social; de la mateixa manera, la Generalitat de Catalunya tindrà el seu pressupost, i també cada ajuntament. El pressupost consolidat és el pressupost agregat de diverses entitats públiques una vegada compensades les seves transferències internes. Per exemple, el pressupost de despeses

consolidat de la Generalitat de Catalunya amb els seus ens dependents serà la suma de totes les despeses realitzades, però eliminant les transferències entre els ens amb els quals es consolida, evitant així la duplicitat de la despesa.

Principi d'especialitat quantitativa, qualitativa, temporal: L'especialitat implica que caldrà realitzar la despesa en la quantitat (quantitativa), ell concepte de despesa (qualitativa), i durant el període de temps (temporal) tal com i s'han especificat en el pressupost aprovat. Aquest principi, que té el seu reflex en el principi comptable, té algunes excepcions, que es veuran recollides en el principi comptable d'especificitat.

Principi d'annualitat: El pressupost estarà en vigor durant un any, normalment l'any natural¹. L'excepció és la pròrroga pressupostària. Si, arribat el final del període d'execució del pressupost, encara no s'ha aprovat el pressupost d'any següent, la llei preveu la pròrroga automàtica de la majoria de les partides.

⁽¹⁾Segons la legislació espanyola, el pressupost entra en vigor l'1 de gener i finalitza el 31 de desembre de cada any.

Principi de publicitat: Les diferents fases i cicles del pressupost han de estar dotats de la publicitat i transparència necessària per tal que els votants coneguin la gestió pressupostària. La vigència d'aquest principi queda explícita en l'obligació de publicar el pressupost en els butlletins oficials de l'administració corresponent.

2.2. Principis comptables

Els principis comptables són l'aplicació pràctica i quantificada dels principis polítics. El seu objectiu és facilitar el control i la informació que aporta el pressupost i garantir la fiabilitat i l'homogeneïtat de la informació comptable que contenen.

Principi del pressupost brut: els imports de les aplicacions pressupostàries han de ser computats pel seu valor brut, sense cap tipus de minoracions ni augmentos. Aquest principi s'aplica totalment en la gestió pressupostària actual.

Principi d'unitat de caixa: Els pagaments i cobraments se centralitzaran en una tresoreria única per tal de disposar d'una major fluïdesa i control dels cobraments i els pagaments. Com el principi anterior, aquest també s'aplica en la gestió pressupostària actual.

Principi d'especificitat qualitativa, quantitativa, temporal: Els crèdits aprovats en el pressupost hauran de mantenir la quantitat, la qualitat i la temporalitat especificats quan el pressupost va ser aprovat. En l'execució del pressupost, però, poden haver-hi situacions en què les previsions no s'acompleixen. Així, poden donar-se situacions d'emergència, modificacions de les condicions inicials, que comporten la impossibilitat del compliment de pressupost,

i per això la normativa habilita la possibilitat de fer modificacions pressupostàries, que no són més que autoritzacions per a canviar el destí, els imports o la temporalitat de les despeses.

Modificacions del crèdit pressupostari

Hi ha cinc tipus de modificacions de crèdit:

- Crèdits extraordinaris: és l'assignació de crèdit per una despesa específica per a la qual no pot esperar-se a l'exercici següent i per a la qual no s'havia previst cap crèdit.
- Suplement de crèdit: és l'assignació de crèdit per a una despesa específica per a la qual no pot esperar-se a l'exercici següent i per a la qual no hi ha crèdit suficient i no es pot ampliar.
- Ampliacions de crèdit: ampliacions de crèdit de partides ampliables.
- Transferències de crèdit: es traspassa crèdit d'una partida a una altra, sense incrementar la quantitat total.
- Generar de crèdit per ingressos: realització de una despesa no prevista o augment del crèdit d'alguna partida a causa de l'obtenció de nous ingressos no previstos.

Per exemple, per a l'exercici 2016, un ajuntament va preveure fer un nou pont que permetés creuar el riu que passa per ben bé el mig del poble. Es va preveure que l'obra s'iniciaria el dia 1 de gener del 2016 i que finalitzaria el 31 de desembre del mateix any; es va preveure també que l'import total dels treballs fos de 10.000.000 €. Segons els principis d'especialització, aquests recursos previstos no poden ser destinats a cap altre despesa, de manera que els 10 milions d'euros han de ser utilitzats (especialització quantitativa) per a finançar l'obra del pont en concret (especialització qualitativa) durant l'any 2016 (especialització temporal).

El problema va sorgir quan es va veure que les previsions de les despeses no s'havien estimat correctament, que hi havia errors de quantificació, que l'estimació va infravalorar els costos d'execució i que, les obres, per executar-se correctament, tenien uns costos més elevats.

En aquests casos, per evitar que les obres es paralitzin i no es puguin finalitzar, la normativa pressupostària preveu poder fer modificacions de crèdit, que consisteixen a transferir recursos d'un concepte de despesa a un altre quan, per exemple, una altra despesa no s'hagi executat o el seu ajust hagi estat a la baixa. Aleshores es podrà aprovar una modificació de crèdit consistent en una transferència de diners d'una partida cap a una altra per a poder fer front a la desviació. Per complir el principi d'especialitat, aquesta modificació haurà de ser aprovada específicament i així donar compliment a la llei pressupostària.

Principi d'exercici tancat: Les partides d'ingressos i de despeses es tanquen amb l'exercici, el 31 de desembre de l'any. En el cas de que quedin despeses per pagar o ingressos per cobrar, es liquidarà el pressupost, i aquests ingressos i despeses pendents passaran a l'exercici següent sota el concepte de romanents de l'exercici anterior.

2.3. Principis econòmics

Aquest principi tenen per objectiu que la despesa sigui racional, equilibrada, equitativa, i els ingressos eficients. Aquests principis pressupostaris estan basats en la filosofia clàssica, així que molts d'ells han estat superats per la pròpia evolució de la societat.

Principi de limitació del pressupost: Les despeses públiques han de limitar-se a l'activitat que no pugui desenvolupar el sector privat. Així, les despeses que realitzi el sector públic han de basar-se en criteris d'eficiència i racionalitat.

Si bé és cert que el sector públic ha de basar la seva actuació en aquest criteri d'eficiència, eficàcia i economicitat, i dissenyar les seves actuacions amb aquests objectius, molts dels béns i serveis que presta podrien ser prestats pel sector privat, per exemple, la sanitat. El sector públic podria deixar de produir i proveir la sanitat i que fos únicament el sector privat qui prestés els serveis de salut, de manera que cada individu, quan estigués malalt i necessités dels serveis mèdics i sanitaris anés i pagués l'hospital per tal que el guarissin, però què passaria quan un individu no pogués pagar aquest serveis? O bé l'haurien de deixar morir per no tenir recursos per pagar el tractament o bé els hospitals prestarien serveis gratuïts a totes les persones que no tinguessin recursos. Aleshores els hospitals no serien rentables i els empresaris no voldrien fer hospitals perquè no serien empreses rentables. La prestació de serveis per part del sector privat no sempre és la millor opció.

Principi de neutralitat impositiva: Les figures tributàries han de minimitzar les modificacions en el comportament dels individus. Però no sempre ha de ser així. Moltes vegades es poden dissenyar impostos que tinguin l'objectiu de modificar la conducta dels contribuents. Es tracta dels impostos pigouvians.

Per exemple, l'impost sobre el consum del tabac. L'objectiu d'aquest impost és, a més de recaptatori, persuadir els consumidors de tabac que disminueixin el seu consum, ja que el consum del tabac no només perjudica els seus consumidors, sinó que també perjudica els individus que estan al seu voltant, els fumadors passius. L'impost, en aquest cas, no és neutral de forma voluntària, ja que el seu objectiu és incentivar el menor consum del tabac.

Principi d'equilibri pressupostari: Aquest principi segons el qual el dèficit i deute públics han de ser nuls és la norma més característica dels teòrics clàssics. Aquest principi també ha evolucionat en el temps. Les diferents crisis econòmiques, guerres o catàstrofes més o menys naturals dels països han fet que els ingressos previstos per a un exercici econòmic no hagin estat suficients per a fer front a les despeses necessàries. En alguns casos, els increments dels impostos haurien de ser tan elevats que les rendes de les famílies no haguessin pogut fer front ni a les despeses mínimes per a la subsistència. En aquests casos, l'Estat s'endeuta utilitzant recursos de les generacions futures per a fer front a despeses actuals. Així, en casos en què els recursos disponibles no són suficients per a fer front a les despeses, queda justificat el desequilibri pressupostari, ja sigui per increment de les despeses o per disminució dels ingressos. En l'actualitat, a Espanya, l'aguda crisi econòmica de l'any 2008 que s'ha perllongat durant més de 7 anys ha fet incorporar el concepte d'equilibri pressupostari en la pròpia Constitució (vegeu l'apartat 5.5. Dèficit estructural i dèficit cíclic).

Principi d'autoliquidació del deute: en el mateix sentit que en el principi d'equilibri pressupostari, el deute públic no pot finançar despeses del capital.

3. Cicles pressupostaris

El cicle pressupostari té quatre etapes que es repeteixen any rere any. Vegem-los en els següents subapartats.

3.1. Elaboració del pressupost

L'elaboració del pressupost s'inicia amb la definició dels objectius polítics i macroeconòmics que es proposi el govern per a l'exercici econòmic de referència. A partir de les previsions macroeconòmiques, s'elabora l'avantprojecte del pressupost parcial d'ingressos i de despeses. Aquest avantprojecte parcial es negociarà amb els centres gestors de les despeses, que dóna origen a l'avantprojecte del pressupost.

Aquesta fase es desenvolupa uns mesos abans de l'aprovació dels pressupostos, segons la grandària i la complexitat de l'administració. L'Estat, que és l'administració més gran i complexa, duu a terme l'elaboració del pressupost durant uns 5 o 6 mesos, un ajuntament petit ho pot fer en un mes.

3.2. Discussió i aprovació del pressupost

L'avantprojecte del pressupost s'eleva per a la seva discussió a l'òrgan legislatiu representatiu en funció del nivell de govern (parlament, parlamento, ple de les corporacions locals). En aquesta fase els diferents grups polítics podran fer esmenes parcials o totals, en funció dels seus criteris. Totes aquestes esmenes seran votades per la cambra corresponent. Aquest serà l'òrgan encarregat de la seva aprovació, i el pressupost passarà a tenir rang de llei. En l'aprovació es determina el crèdit disponible per a cada aplicació pressupostària.

Aquesta fase dura entre un i dos mesos. La data màxima d'aprovació del pressupost és el 31 de desembre de l'any anterior al de referència. En cas que en aquesta data no s'hagi assolit el consens necessari per a la aprovació, la normativa contempla la possibilitat de prorrogar el pressupost de l'exercici immediatament anterior, tot i que amb algunes restriccions, ja que no té sentit tornar a pressupostar algunes despeses, per exemple les inversions.

3.3. Execució del pressupost

Durant aquesta fase es duen a terme els ingressos i les despeses que preveuen el pressupost. S'inicia el 1 de gener de l'any de referència i finalitza el 31 de desembre del mateix any. Les fases de l'execució de les operacions pressupostàries² són:

⁽²⁾La normativa que regula les finances és el text refós de la "Llei de finances públiques de Catalunya", decret legislatiu 3/2002 de 24 de desembre.

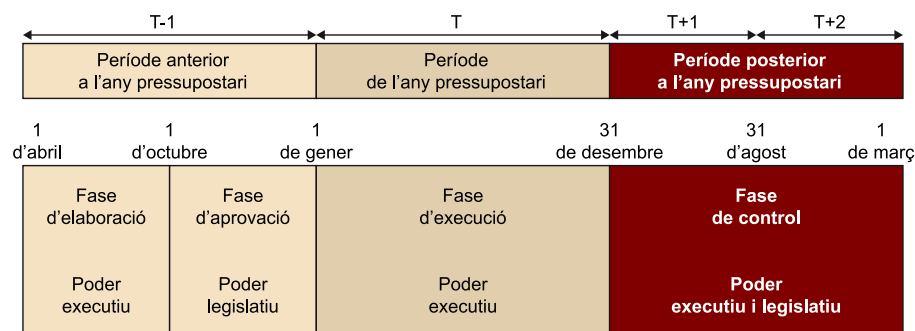
- **Autorització:** és un acte jurídic en què s'acorda la realització d'una despesa a càrrec del crèdit pressupostari aprovat. Per exemple, l'execució d'una obra d'infraestructura. En aquesta fase s'autoritza formalment les tasques de sol·licituds de pressupostos a empreses per a analitzar els costos dels treballs a realitzar.
- **Disposició:** acte en què s'acorda la realització concreta de la despesa, queda formalitzada la reserva de crèdit per un import, així com les condicions concretes. En l'exemple de l'obra d'infraestructura, ja s'ha decidit quina és l'empresa que durà a terme l'obra, i s'assignarà el contracte a aquesta empresa.
- **Obligació:** operació comptable per la qual s'obliga al pagament d'una despesa. En l'exemple anterior, l'empresa ha finalitzat l'obra i presenta la factura corresponent.
- **Pagament:** ordre de pagament de l'obligació concreta. Aquest pagament haurà de ser igual a la quantia de l'obligació. És la fase en què es fa el pagament de la factura.

3.4. Control del pressupost

Hi ha dos tipus de control:

- **Control intern:** és el seguiment pressupostari que fan les pròpies autoritats de l'executiu per a assegurar el compliment de les normatives. S'encarreguen d'aquest control els secretaris i/o els interventors de les pròpies institucions. Són habilitats nacionals per a fer aquest tipus de controls.
- **Control extern:** és el seguiment pressupostari dels òrgans aliens. En aquest cas es tracta dels tribunals de comptes, òrgans independents encarregats de vetllar pel compliment de la legalitat pressupostària i comptable.

El cicle pressupostari

4. Estructura pressupostària

Una de les principals característiques dels pressupostos és que ordenen i sistematitzen l'activitat financera del sector públic i constitueixen un dels sistemes d'informació economicofinancera del sector públic més amplis. Per aquest motiu és imprescindible que el sector públic es doti de l'estructura necessària per a poder assolir aquest objectiu.

L'estructura del pressupost classifica els ingressos i les despeses en un sistema piramidal de capítols, articles, conceptes i subconceptes en funció de la naturalesa de l'ingrés o de la despesa.

4.1. Classificació del pressupost d'ingressos

El pressupost d'ingressos recollirà tots els ingressos de l'administració i els classificarà segons la seva naturalesa. Els ingressos es classifiquen segons un criteri únic, l'econòmic. La taula següent mostra la classificació econòmica.

Classificació econòmica dels ingressos

Cap. 1 Impostos directes	Ingressos corrents	Ingressos no financers
Cap. 2 Impostos indirectes		
Cap. 3 Taxes, preus públics i altres ingressos		
Cap. 4 Transferències corrents		
Cap. 5 Ingressos patrimonials		
Cap. 6 Venda d'inversions	Ingressos de capital	
Cap. 7 Transferències de capital		
Cap. 8 Actius financers	Ingressos financers	Ingressos financers
Cap. 9 Passius financers		

Capítol 1. Impostos directes. Recull els ingressos estimats que podran generar els impostos de tipus directe (en l'apartat 2.4. del mòdul 3 podeu veure el concepte d'impost i les seves tipologies).

Són impostos directes l'impost sobre la renda de les persones físiques, l'impost de societats i l'impost de béns immobles, entre d'altres.

Capítol 2. Impostos indirectes. S'inclouen els ingressos que provenen dels impostos indirectes, com l'impost sobre el valor afegit, entre d'altres.

Són impostos indirectes, per exemple, l'impost sobre el valor afegit (IVA), l'impost sobre hidrocarburs i l'impost sobre el tabac"

Capítol 3. Taxes, preus públics i altres ingressos. Inclou la tributació per la utilització privativa, per l'aprofitament especial del domini públic o per la prestació de serveis a un ciutadà en concret.

Per exemple, es recolliran en aquest capítol els ingressos procedents del pagament per la utilització privativa de l'espai públic que fan els bars en posar les seves terrasses al carrer, o pel guals per a l'entrada de vehicles, o per l'entrada a la piscina pública.

Capítol 4. Transferències corrents. Es computaran en aquest capítol els ingressos procedents d'altres agents econòmics quan no hi hagi contraprestació ni coacció per aquest ingrés. Aquests recursos hauran de destinar-se al finançament de despeses corrents.

Per exemple, s'inclouran en aquest capítol els ingressos que un ajuntament rep de la Generalitat i que es destinen a finançar despeses corrents de funcionament del consistori com les factures del l'energia elèctrica o els sous dels treballadors.

Capítol 5. Ingressos patrimonials. S'inclouran en aquest capítol els ingressos provinents de les rendes de la propietat o patrimoni de l'administració pública.

Per exemple, s'inclourà en aquest capítol els ingressos provinents del lloguer d'una sala propietat de l'entitat pública.

Capítol 6. Venda d'inversió. Es comptabilitzaran els ingressos provinent de la venda d'inversions o propietats de l'entitat pública.

Per exemple, la venda d'un vehicle o d'un edifici, entre d'altres.

Capítol 7. Transferències de capital. Es computaran en aquest capítol els ingressos procedents d'altres agents econòmics quan no hi ha contraprestació ni coacció. Aquests recursos hauran de destinar-se al finançament de despeses de capital.

Continuant amb l'exemple del capítol 4, es comptabilitzaran les transferències percebudes quan els recursos s'haguessin de destinar a finançar les despeses per a millorar les voreres del poble.

Capítol 8. Actius financers. Quedaran recollits en aquest capítol els ingressos provinents de la venda d'actius financers, així com els reintegraments de préstecs.

Capítol 9. Passius financers. S'inclouran en aquest capítol els ingressos procedents de l'emissió del deute i l'obtenció de préstecs.

Ingressos afectats. Si no s'indica el contrari, els ingressos que percep l'administració pública es podran destinar a finançar qualsevol tipus de despesa de la massa pressupostària. Així els ingressos corrents hauran de destinar-se, en primer lloc, a finançar les despeses corrents. En el cas que sobrin

recursos, aquests es destinaran a finançar les despeses de capital, i si encara en sobren, aleshores es destinaran a finançar les despeses financeres. El ingressos de capital hauran de destinar-se a finançar les despeses de capital, i mai podran destinar-se a finançar despeses corrents ni despeses financeres. Ara bé, pot ser que algunes partides d'ingressos s'hagin de destinar a un concepte de despesa concret. Per exemple, en el cas que es rebi una subvenció condicionada per l'execució d'un fira comercial en un municipi, aquesta quedaria comptabilitzada en el capítol 4 d'ingressos com a transferència corrent, però aquests recursos haurien de destinar-se per a subvencionar les despeses que generi aquesta fira comercial.

4.2. Classificació del pressupost de despeses

El pressupost de despeses té més d'una classificació. El pressupost intenta donar resposta a tres preguntes bàsiques: qui gasta, com gasta i per a què gasta. Aquestes tres preguntes es responen amb tres classificacions diferents del pressupost de despeses.

4.2.1. Classificació econòmica del pressupost

Aquesta classificació ordena les despeses en funció de com es gasten i respon a la pregunta de com es gasta el pressupost.

Capítol 1. Despeses de personal. Aquest capítol aglutina les despeses que generen les retribucions de personal al servei de l'administració per raó dels treballs realitzats, les cotitzacions a la seguretat social obligatòries per al contractant i altres despeses de naturalesa social.

Per exemple, es carregaran al crèdit d'aquest capítol les despeses de pagament de sous, cotitzacions a la seguretat social, dietes i despeses de locomoció dels treballadors de l'administració pública, siguin funcionaris o contractats laborals.

Classificació econòmica del pressupost de despeses

Cap. 1 Despeses de personal	Despeses corrents	Despeses no financeres	
Cap. 2 Compra de béns i serveis			
Cap. 3 Despeses financeres			
Cap. 4 Transferències corrents			
Cap. 5 Fons de contingència*			
Cap. 6 Inversions reals	Despeses de capital	Despeses financeres	
Cap. 7 Transferències de capital			
Cap. 8 Actius financers	Despeses financeres		
Cap. 9 Passius financers			
* Aquest capítol de la despesa no més es considera en el pressupost de l'Estat			

Capítol 2. Despeses de compres de béns i serveis. Es recullen en aquest capítol les despeses que genera la compra de béns i serveis necessaris per al desenvolupament de les activitats corrents del sector públic. Només es consideraran les despeses de béns fungibles, no inventariables. Els béns inventariables es consideren béns de capital, i per tant seran recollits en el capítol 7.

Per exemple, es carregaran al crèdit d'aquest capítol les despeses per la compra de material d'oficina, paper, bolígrafs, factures de subministrament elèctric, d'aigua i de telèfon, però no s'hi carregaran les despeses per la compra del telèfon o d'ordinadors, que es comptabilitzaran al capítol 7 de despeses.

Capítol 3. Despeses financeres. Aquest capítol agrupa totes les despeses que genera l'activitat financera pròpiament dita. Per exemple, la càrrega financera que generen els interessos del deute, despeses d'emissió, modificació o cancel·lació de deutes i altres despeses bancàries que es poguessin generar. Per tant, en aquest capítol es comptabilitzaran els interessos que generen un deute, però no l'amortització del deute, que es comptabilitzarà al capítol 9 de les despeses.

Capítol 4. Transferències corrents. Aglutina subvencions i ajuts concedits a altres agents econòmics per a finançar les seves despeses corrents. En aquest capítol no es comptabilitzaran les subvencions destinades a finançar despeses de capital.

Per exemple, en aquest capítol es comptabilitzaran les transferències realitzades pel pagament de les pensions per jubilació, però no les transferències que fa la Generalitat a un ajuntament per tal que compri vehicles per a la policia local, que es comptabilitzaran en el capítol 7.

Capítol 5. Fons de contingència. Aquest capítol és un reserva de crèdit que dóna cobertura a situacions extraordinàries i imprevistes per l'Estat. A priori es desconeix la seva finalitat, i no es poden classificar com a despesa corrent o de capital, però sí com despesa no financera. Aquest capítol va néixer el 2004 amb les primeres lleis d'estabilitat pressupostària, i el volum ha de ser d'entre un 1 i un 3% del total de les despeses pressupostàries. Si, acabat l'exercici econòmic no ha estat necessari utilitzar aquests recursos, es destinaran a minorar l'endeutament. Aquest article no queda contemplat en les corporacions locals.

Capítol 6. Inversions reals. Aquest capítol inclou les despeses destinades a la compra de béns inventariables, béns de capital.

Així, el vehicle de policia que compra l'ajuntament o les despeses per arranament de les voreres dels carrers del poble quedarien comptabilitzats en aquest capítol.

Capítol 7. Transferències de capitals. Inclou les transferències a altres agents econòmics que s'utilitzaran per a adquirir béns de capital.

Per exemple, les transferències que la Generalitat havia fet a l'ajuntament per a la compra del vehicle de policia es comptabilitzaran en aquest capítol.

Capítol 8. Variació d'actius financers. En aquest capítol s'inclouran els crèdits destinats a l'adquisició d'actius financers com ara contractes de préstec, títols valor i crèdits destinats a la constitució de dipòsits i fiances.

Capítol 9. Variació de passius financers. El crèdit d'aquest capítol estarà destinat al pagament de l'amortització dels crèdits, dels passius del deute, a la devolució del principal del préstec; no s'hi comptabilitzaran els interessos del deute ni les despeses associades; això es farà al capítol 3 de despeses financeres.

4.2.2. Classificació funcional o per programes

La classificació funcional o per programes del pressupost permet conèixer la finalitat de la despesa, és a dir, quins són els recursos destinats a un objectiu del programa en concret, amb independència de quin és el centre gestor que la fa. És diferencien dos tipus de programes:

- **Programes finalistes:** són aquells als que es poden assignar objectius quantificables.
- **Programes instrumentals i de gestió:** són aquells que tenen com a finalitat l'administració de recursos per a l'execució de l'activitat pròpia del sector públic.

L'estructura de despeses per programa és la següent:

Àrees i polítiques de despesa

<p>1. Funcionament de les institucions i administració general</p> <p>11. Alta direcció de la Generalitat i el seu govern</p> <p>12. Administració i serveis generals</p> <p>13. Participació ciutadana i processos electorals</p> <p>2. Serveis públics generals</p> <p>21. Justícia</p> <p>22. Seguretat i protecció civil</p> <p>23. Relacions exteriors i cooperació al desenvolupament</p> <p>3. Protecció i promoció social</p> <p>31. Protecció social</p> <p>32. Promoció social</p> <p>33. Foment de l'ocupació</p> <p>4. Producció de béns públics de caràcter social</p> <p>41. Salut</p> <p>42. Educació</p> <p>43. Habitatge i altres actuacions urbanes</p> <p>44. Cultura i esports</p> <p>45. Llengua catalana</p> <p>46. Consum</p>	<p>5. Producció de béns públics de caràcter econòmic</p> <p>51. Cicle de l'aigua</p> <p>52. Transport</p> <p>53. Societat de la informació i el coneixement i telecomunicacions</p> <p>54. Urbanisme i ordenació del territori</p> <p>55. Actuacions ambientals</p> <p>56. Infraestructures agràries i rurals</p> <p>57. Recerca, desenvolupament i innovació</p> <p>58. Altres actuacions de caràcter econòmic</p> <p>6. Foment i regulació de sectors productius</p> <p>61. Agricultura, ramaderia i pesca</p> <p>62. Indústria</p> <p>63. Energia i mines</p> <p>64. Comerç</p> <p>65. Turisme i oci</p> <p>66. Desenvolupament empresarial</p> <p>67. Sector financer</p> <p>68. Defensa de la competència</p> <p>7. Suport financer als ens locals</p> <p>71. Suport financer als ens locals</p> <p>81. Fons de contingència</p> <p>9. Deute públic</p> <p>91. Amortització i despeses financeres del deute públic</p>
--	--

4.2.3. Classificació orgànica

La classificació orgànica del pressupost classifica les despeses en funció del centre gestor que les fa. Aquesta classificació permet conèixer qui fa la despesa. Aquesta classificació no és homogènia en totes les administracions, sinó que cada organisme té una estructura diferent.

En resum, les classificacions dels pressupost de despeses aporten la següent informació:

Qui gasta	Classificació orgànica
Com gasta	Classificació econòmica
Per a què gasta	Classificació funcional

Aquestes tres classificacions del pressupost de despeses es poden combinar entre si, simultàniament, de manera que aporten una informació valuosa sobre el destí dels recursos públics.

5. El compte financer i els saldos pressupostaris

Els principis pressupostaris recomanen l'equilibri pressupostari, que els ingressos obtinguts siguin suficient per a pagar els despeses que generen els programes i projectes previstos. Per a poder fer el seguiment d'aquest equilibri s'utilitzaran el compte financer. L'anàlisi detallat dels saldos pressupostaris permetrà conèixer l'origen dels possibles desequilibris pressupostaris, i sobre tot, permetrà establir les polítiques pressupostàries que reverteixin en l'equilibri pressupostari.

5.1. L'estalvi brut i l'estalvi net

Estalvi brut: és la diferència entre els ingressos corrents i la despesa corrent. Un cop finançada l'activitat bàsica del sector públic amb els ingressos corrents, es calcula si hi ha algun excedent o estalvi. Un estalvi brut positiu indica un posicionament consolidat del sector públic. Per contra, un estalvi brut negatiu indica que el sector públic necessitarà fonts d'ingressos alternatives per a finançar les despeses que genera la seva activitat bàsica. Aquesta situació indica un problema greu de sostenibilitat financera a curt termini.

Estalvi net: s'obté en restar a l'estalvi brut l'amortització dels préstecs del sector públic. Aquest càlcul de l'estalvi té en compte les despeses d'obligat compliment per a l'administració. La interpretació que se'n fa és similar a la de l'estalvi brut, però l'estalvi net recull de manera més exacta la quantitat de recursos de què disposa l'administració per a fer activitats més enllà de les bàsiques, i, en sentit negatiu, indica el total de recursos que li manquen a l'administració per a poder fer front al total de les seves obligacions mínimes de despeses.

Si l'estalvi net és molt més petit que l'estalvi brut, significa que l'administració està fent front a una gran quantitat d'interessos per deutes de l'exercici anterior i que esta hipotecant els pressupostos de l'exercici actual per a despeses va fer en exercicis anteriors.

5.2. Autofinançament

S'obté com la suma entre l'estalvi brut i els ingressos de capital no financers. Aquest saldo permet saber de quins recursos disposa l'administració per a fer despeses de capital en inversions. Així, com més elevat sigui l'autofinançament, menys recursos aliens hauria d'utilitzar i menys interessos per utilització de capital aliè haurà de fer front en els propers exercicis.

5.3. Capacitat o necessitat de finançament

Compte financer del pressupost
Impostos directes
Impostos indirectes
Taxes, preus públics i altres ingressos
Transferències corrents
Ingressos patrimonials
1) Total d'ingressos corrents (capítols 1 a 5 d'ingressos)
Despeses de personal
Compres de béns i serveis
Despeses financeres
Transferències corrents
2) Total despeses corrents (capítols 1 a 4 de despeses)
3) Estalvi brut (1-2) (Ingressos corrents –Despeses corrents)
4) Amortització préstecs (cap. 9)
5) Estalvi net (3-4) (Estalvi brut menys – amortitzacions préstecs)
Venda d'inversions
Transferències de capital
6) Ingressos de capital no financers (capítols 6 i 7 d'ingressos)
7) Autofinanciació (5+6) (estalvi net + ingressos de capital)
Inversions reals
Transferències de capital
8) Despeses de capital no financeres (capítols 6 i 7 de despeses)
9) Fons de contingència (cap. 5 de despeses)
10) Capacitat/necessitat de finançament (3+6-8-9) (estalvi brut + ingressos de capital-despeses de capital-fons de contingència)= (7-8-9)
11) Variació d'actius financers (capítol 8 d'ingressos actius financers - capítol 8 de despeses actius financers)
12) Endeutament net (capítols 1 a 8 de despeses – capítols 1 a 8 d'ingressos)
13) Variació de passius financers (capítol 9 d'ingressos, passius financers- capítol 9 de despeses, passius financers)
14) Saldo per a operacions financeres (11-13)
15) Superàvit/dèficit d'execució (capítols 1 a 9 d'ingressos-capítols 1 a 9 de despeses)
16) Superàvit/dèficit primari (10-capítol 3 de despeses)
17) Endeutament brut (capítols 1 a 9 de despeses –capítol 1 a 8 d'ingressos)

Es calcula com la diferència entre l'autofinançament i les despeses de capital i el fons de contingència. És un dels saldos més importants, ja que a partir d'aquest s'estableixen els límits del dèficit públic. Un cop es coneix la capacitat o no d'autofinançament, es resten les despeses de capital que es volen fer. Així, aquest saldo està valorant si l'administració pot finançar el conjunt d'inversions amb fonts pròpies o bé haurà d'utilitzar ingressos per als quals s'haurà d'endeutar.

Aquest saldo informa dels desequilibris dels comptes públics un cop s'han dut a terme l'activitat bàsica corrent i l'activitat inversora. En aquest saldo, un dèficit indica la necessitat de cercar fonts alternatives i alienes de finançament, que implicaran un pagament d'interessos i, per tant, despeses de finançament.

5.4. Superàvit i dèficit primaris

El superàvit i el dèficit primaris es defineixen com a la capacitat o la necessitat de finançament menys les despeses financeres del capítol 3. Aquests conceptes reflecteixen l'orientació de l'actual pressupost, ja que, en restar el capítol 3, s'elimina la influència originada pels deutes dels exercicis anteriors. Dit d'altra manera, reflecteixen el saldo originat en l'exercici de referència, ja que s'eliminen les conseqüències de les polítiques pressupostàries d'exercicis anteriors.

5.5. Dèficit estructural i dèficit cíclic

En els darrers temps els conceptes de dèficit públic i de deute públic estan sortint constantment a les notícies, i són motiu de debat entre polítics i economistes, amb argumentacions a favor i en contra. El motiu d'aquestes controvèrsies són els efectes que dèficit i deute tenen en l'economia, moltes vegades contraposats entre si. Per poder entendre aquest debat cal que entenguem conceptes que no apareixen en el compte financer i sobre els quals s'està debatent àmpliament en els darrers temps: els conceptes de dèficit estructural i de dèficit cíclics.

En aquest manual ja s'explica què és el dèficit, és a dir, la necessitat de finançament de les administracions públiques per a fer front a les despeses necessàries per a assolir els seus objectius.

Aquest dèficit pot tenir diverses causes:

- Disminució dels ingressos a causa de la recessió econòmica. En aquesta fase del cicle econòmic, la capacitat pública per recaptar ingressos tributaris disminueix més o menys intensament, de manera correlacionada amb la intensitat de la crisi. La menor activitat econòmica provocarà una menor recaptació impositiva dels impostos sobre el consum, una menor ocupació i per tant una caiguda dels salaris que provocarà una menor recaptació dels impostos sobre la renda o dels impostos sobre les cotitzacions. En aquesta

situació de recessió les despeses es mantenen. Per tant, tindríem una part del dèficit provocat per la caiguda dels impostos.

- Efecte dels estabilitzadors automàtics. La funció dels estabilitzadors automàtics és actuar contra el cicles, de manera que en situacions d'auge tinguin efectes contractius, i en situació de recessió tinguin efectes expansius. Un bon exemple d'estabilitzador automàtic és l'assegurança de desocupació. Aquesta transferència dinerària substitueix la renda que es deixa de percebre a causa de la pèrdua de l'ocupació. En fases depressives, el nombre d'aturats augmenta, i amb ells la factura de les assegurances per desocupació; en fases de recuperació i auge, el nombre de desocupats disminuirà, així com la suma a pagar-los. En conclusió, en les fases recessives, les despeses públiques incrementaran per a fer front a la manca de recursos privats i sostenir la demanda agregada de l'economia.
- Dèficit no relacionat amb els cicles econòmics. Té lloc quan els governs persisteixen en dèficits públics de manera recurrent com a política de finançament de les despeses. Així eviten l'elevada pressió fiscal en els votants. Aquestes polítiques són efecte de la il·lusió fiscal. Els individus perceben les despeses públiques en béns i serveis públics, però no suporten la pressió fiscal que seria necessària per a fer-hi front.

La diferència entre dèficit públic i dèficit estructural es troba en les causes del dèficit:

- El dèficit cíclic és el provocat per les oscil·lacions de l'economia, per la reducció d'ingressos i l'augment de les despeses que provoca la fase de recessió econòmica.
- El dèficit estructural és el provocat per qüestions no relacionades amb el cicle econòmic, i que roman a les comptes públiques independentment de la tendència de l'economia real.

La reforma del 23 d'agost de 2011 de l'article 135 de la Constitució espanyola i de la llei d'estabilitat pressupostària van introduir aquest concepte en glosari legislatiu. Així, la Constitució, en el nou redactat de l'article 135 diu que "L'Estat i les comunitats autònomes no podran incórrer en un dèficit estructural que superi els marges establerts, en el seu cas, per la Unió Europea per als seus estats membres. Una llei orgànica fixarà el dèficit estructural permès a l'Estat i a les comunitats autònomes en relació amb el seu producte interior brut".

Aquesta llei orgànica es va aprovar el 30 d'abril del 2012, i és la Llei orgànica 2/2012 de 27 d'abril d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera. Aquesta normativa inclou la definició dels conceptes de dèficit estructural, i estableix, en l'article 11 que "Cap administració pública podrà incórrer en dèficit estructural definit com a dèficit ajustat del cicle, net de mesures excepcio-

onals i temporals”, i, en l'article 13, que “el volum de deute públic [...] no podrà superar el 60% del PIB nacional [...]. Aquest límit es distribuirà en termes nominals del PIB: 44% per a la administració central, 13% per a les comunitats autònomes, 3% per a les corporacions locals [...], i el límit de deute de cada comunitat autònoma no podrà ser superior al 13,5 del seu PIB regional”.

El problema és que aquesta norma ha generat seriosos dubtes en el mètode de càlcul. El dèficit estructural és una estimació del dèficit que es produiria si s'utilitzessin tots els recursos ociosos de l'economia, es dir, calculant el PIB en plena ocupació. No hi ha una metodologia acceptada d'àmbit europeu per a estimar aquest concepte. De fet, a Espanya, en els tres anys en què s'ha calculat, s'han utilitzat mètodes lleugerament diferents, que, tanmateix, fan arribar a resultats significativament diferents. Molts estudiosos de l'economia consideren que aquest concepte estimat i amb interpretacions variables no hauria de ser elevat al rang de llei orgànica.

6. Tècniques pressupostàries

El pressupost, en la seva concepció clàssica, era un instrument comptable, de simple registre d'ingressos i de despeses. Amb el pas del temps i l'evolució de la societat, dels sistemes econòmics i de les necessitats dels ciutadans, el pressupost públic ha incrementat el seu volum, la seva complexitat i el seu àmbit d'actuació i s'ha convertit en una eina de planificació econòmica, de gestió i de control de l'activitat pública.

En la nova gestió pública, el ciutadà és considerat un subjecte amb deures i, fonamentalment, amb drets. És l'usuari dels serveis públics finançats amb els impostos que paga. La rendició de comptes o *accountability* és una característica bàsica de la gestió pressupostària. El pressupost i la planificació estratègica han de ser instruments complementaris, de manera que el pressupost ha de ser l'instrument que tradueixi l'estratègia en actuacions.

Per a assolir aquests propòsits definits estratègicament, s'han desenvolupat tècniques que permeten elaborar els pressupostos en el marc d'aquesta nova gestió pública

6.1. El pressupost burocràtic o incrementalista

El pressupost incrementalista o burocràtic és un pressupost elaborat a partir de la tècnica clàssica. Aquesta tècnica parteix de la hipòtesi que la màxima del buròcrata és mantenir o, en la mesura del possible, augmentar la quantitat del pressupost de despesa que gestiona. No s'analitza en què ni com es gasta, l'objectiu és gastar més, tenir més personal, més dependències, més metres de despatx (teoria del buròcrata de Buchanan), etc. que en l'exercici anterior, així tindrà més poder i prestigi. Aquesta tècnica és la més arrelada en l'administració pública i és la que s'intenta eliminar amb les noves tècniques pressupostàries.

6.2. Pressupost planificat per programes (PPBS)

El pressupost planificat per programes, també conegut com PPBS per les seves sigles en anglès (Planning Programing Budgeting System).

Aquesta tècnica, que té per prioritat els resultats, es basa en la planificació estratègica de l'activitat que es fa seleccionant els programes òptims que permeten assolir els objectius definits. Es tracta, doncs, de definir uns objectius quantificables, mesurables i avaluable i dur a terme una programació a mitjà i llarg termini dels recursos necessaris per a assolir-los. Com que en aquesta tècnica pressupostària la prioritat és l'eficàcia, el gestor pressupostari haurà de triar l'opció que tingui una millor relació cost-eficàcia. Una definició correcta

dels programes en funció dels objectius permet una avaluació posterior dels resultats a partir dels resultats dels indicadors de gestió i de l'anàlisi cost-benefici. En l'actualitat, a Espanya i a la pràctica totalitat de països occidentals, s'utilitza aquesta tècnica pressupostària.

6.3. Pressupost base zero

En aquesta tècnica pressupostària, l'elaboració del pressupost comença de nou cada any, així que cada any cal justificar totes i cadascuna de les despeses a fer. En primer lloc, caldrà identificar els objectius, tant estratègics com executius, a assolir, i definir els recursos necessaris. En segon lloc, s'hauran de definir les unitats de decisió. Després, caldrà definir els paquets de decisió, analitzar alternatives a partir de la informació disponible, de la descripció de l'activitat, dels recursos necessaris, dels objectius a curt termini i de l'impacte previst en els objectius estratègics. Un cop definida i especificada tota la informació de cadascuna de les alternatives, es seleccionarà la millor alternativa.

Aquesta tècnica té l'inconvenient que necessita un llarg període de temps per dur-se a terme, però té l'avantatge que permet comparar entre les diferents alternatives de despesa.

6.4. Pressupost participatiu

Aquesta tècnica pressupostària es basa en la participació directa dels ciutadans en el disseny i el seguiment del pressupost. D'aquesta manera, s'aconsegueix un control social de les principals accions de l'administració pública, cosa que assegura una major transparència. L'ús d'aquesta tècnica és possible en l'elaboració de pressupostos d'administracions públiques properes al ciutadà, és a dir, d'hisendes locals.

Aquesta tècnica pressupostària ha ampliat molt la seva presència en els processos de definició dels pressupostos locals, sobretot amb el desenvolupament de les noves tecnologies de comunicació. L'ús majoritari d'internet i major accés a la informació permet una relació més àgil entre administrats i administració, i una major participació dels ciutadans en els processos de decisions, amb la voluntat d'obrir les administracions locals a formes de democràcia més directes. Alguns exemples interessants de pressupostos participatius són els que realitza l'Ajuntament de Vic, l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès o l'Ajuntament de Barcelona.

Sistemes d'informació comptable

La gestió pública eficaç i eficient necessita sistemes d'informació fiables i detallats que permetin la presa de decisions adequada respecte de la prestació dels serveis al ciutadans, que és l'objectiu últim del sector públic.

El sistema d'informació ha de ser suficient per a poder elaborar indicadors de gestió pública que permetin quantificar, analitzar i prendre decisions que permetin millorar la gestió i la provisió dels serveis públics.

Un indicador de gestió ha de ser una magnitud sintètica que ofereixi informació rellevant i en temps real associada a una activitat i que permeti avaluar les diverses unitats gestores.

Les característiques dels indicadors de gestió són:

- La rellevància: la informació aportada ha de ser imprescindible per a informar, avaluar i prendre decisions.
- La pertinència: el concepte ha de ser clar i s'ha de poder mantenir en el temps. L'indicador ha de ser adequat pel que ha de mesurar.
- L'objectivitat: el càlcul de l'indicador no pot ser ambigu.
- La univocitat: els indicadors no poden permetre interpretacions oposades.
- L'accessibilitat: l'obtenció de les dades per poder calcular els indicadors han de ser assequibles i l'indicador ha de ser fàcil de calcular.

Un sistema d'informació d'indicadors ajuda a classificar els objectes de gestió i a especificar-los, facilita la definició d'objectius i estimula la racionalització de les despeses.

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2008-2015							
Subsector generalitat							
Classificació econòmica dels ingressos							Milions €
Capítols	2008	2009	2010	2011	2012	2014	2015 (2)
1. Impostos directes	7.448,5	8.931,3	6.387,5	8.358,5	8.116,3	7.696,6	8.765,6
2. Impostos indirectes	10.662,8	8.261,0	6.322,9	8.567,4	9.307,1	8.703,1	9.382,2
3. Taxes, venda béns i serveis i altres ingressos	596,5	599,7	489,5	465,4	518,9	333,3	522,9
4. Transferències corrents	7.296,0	7.579,3	9.532,7	3.890,1	5.203,6	4.531,1	4.946,7
5. Ingressos patrimonials	50,2	53,9	53,7	9,9	9,2	1.454,4	274,0
Subtotal ingressos corrents	26.054,0	25.425,2	22.786,3	21.291,2	23.155,2	22.718,5	23.891,5
6. Alienació d'inversions reals	10,0	0,0	0,0	200,0	888,2	864,0	100,0

(2) El pressupost 2015 del subsector Generalitat inclou el pressupost de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials que, fins aquest exercici, estava classificat al subsector CatSalut, ICS i ICASS.

No s'ha aprovat llei de pressupostos per a l'exercici 2013. L'enorme retard amb què l'Estat va comunicar l'objectiu de dèficit va fer inoportuna la presentació del projecte de pressupostos en no disposar d'un termini raonable des de la seva eventual aprovació per a la seva execució.

Font: Pressupostos de la Generalitat de Catalunya

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2008-2015							
7. Transferències de capital	236,6	250,7	313,6	813,5	289,5	25,1	795,9
Subtotal ingressos de capital	246,6	250,7	313,6	1.013,5	1.177,7	889,1	895,9
Total ingressos no financers	26.300,6	25.675,9	23.099,9	22.304,7	24.332,9	23.607,5	24.787,4
8. Variació d'actius financers	0,0	0,0	0,0	210,1	421,1	19,1	93,2
9. Variació de passius financers	1.942,7	4.054,8	9.418,8	10.115,3	4.973,4	8.235,4	7.602,5
Total ingressos financers	1.942,7	4.054,8	9.418,8	10.325,3	5.394,4	8.254,5	7.695,7
TOTAL	28.243,3	29.730,8	32.518,7	32.630,0	29.727,3	31.862,1	32.483,1

Classificació econòmica de les despeses							Milions €
Capítols	2008	2009	2010	2011	2012	2014	2015 (2)
1. Remuneracions del personal	4.955,9	5.316,9	5.479,2	5.159,2	5.160,5	4.727,7	5.112,3
2. Despeses corrents de béns i serveis	1.450,5	1.471,5	1.564,6	1.330,1	1.218,8	1.162,8	1.858,9
3. Despeses financeres	678,7	808,5	1.118,7	1.477,9	1.994,3	2.077,0	1.713,2
4. Transferències corrents	16.918,8	17.565,3	18.494,4	17.651,1	16.993,2	16.530,4	16.616,7
5. Fons de contingència	110,0	110,0	150,0	39,0	250,0	45,0	200,0
Subtotal despeses corrents	24.113,8	25.272,3	26.806,9	25.657,3	25.616,8	24.542,9	25.501,0
6. Inversions reals	1.283,7	1.179,9	1.124,2	650,1	791,5	367,9	434,1
7. Transferències de capital	1.320,5	1.169,1	1.286,1	914,6	810,7	644,5	590,4
Subtotal despeses de capital	2.604,2	2.349,0	2.410,4	1.564,7	1.602,2	1.012,3	1.024,4
Total despeses no financeres	26.718,0	27.621,3	29.217,3	27.222,0	27.219,0	25.555,2	26.525,5
8. Variació d'actius financers	950,9	1.304,2	1.506,9	915,2	833,8	509,4	667,5
9. Variació de passius financers	574,5	805,3	1.794,5	4.492,9	1.674,6	5.797,5	5.290,2
Total despeses financeres	1.525,3	2.109,5	3.301,4	5.408,1	2.508,3	6.306,9	5.957,6
TOTAL	28.243,3	29.730,8	32.518,7	32.630,0	29.727,3	31.862,1	32.483,1

(2) El pressupost 2015 del subsector Generalitat inclou el pressupost de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials que, fins aquest exercici, estava classificat al subsector CatSalut, ICS i ICASS.

No s'ha aprovat llei de pressupostos per a l'exercici 2013. L'enorme retard amb què l'Estat va comunicar l'objectiu de dèficit va fer inoportuna la presentació del projecte de pressupostos en no disposar d'un termini raonable des de la seva eventual aprovació per a la seva execució.

Font: Pressupostos de la Generalitat de Catalunya

Resum

- El pressupost és un mètode sistemàtic i xifrat de les previsions de despesa i de l'estimació dels ingressos previstos per a finançar la despesa prevista, confeccionat en períodes regulars.
- Es regeix pels principis polítics, comptables i econòmics planejats pels clàssics que encara estan en vigor.
- El cicle pressupostari definit per l'elaboració, discussió, execució i control dura aproximadament dos anys, si bé la seva execució s'ajusta a l'any natural.
- El pressupost d'ingressos s'estructura segons la classificació econòmica, que informa de la naturalesa econòmica del ingrés.
- Les despeses tenen tres classificacions i aporten informació diferent:
 - Classificació econòmica: com es gasta.
 - Classificació per programes: en què es gasta.
 - Classificació orgànica: què gasta.
- La situació financera de les administracions públiques es troba en el compte financer i en els saldos pressupostaris.

Bibliografía

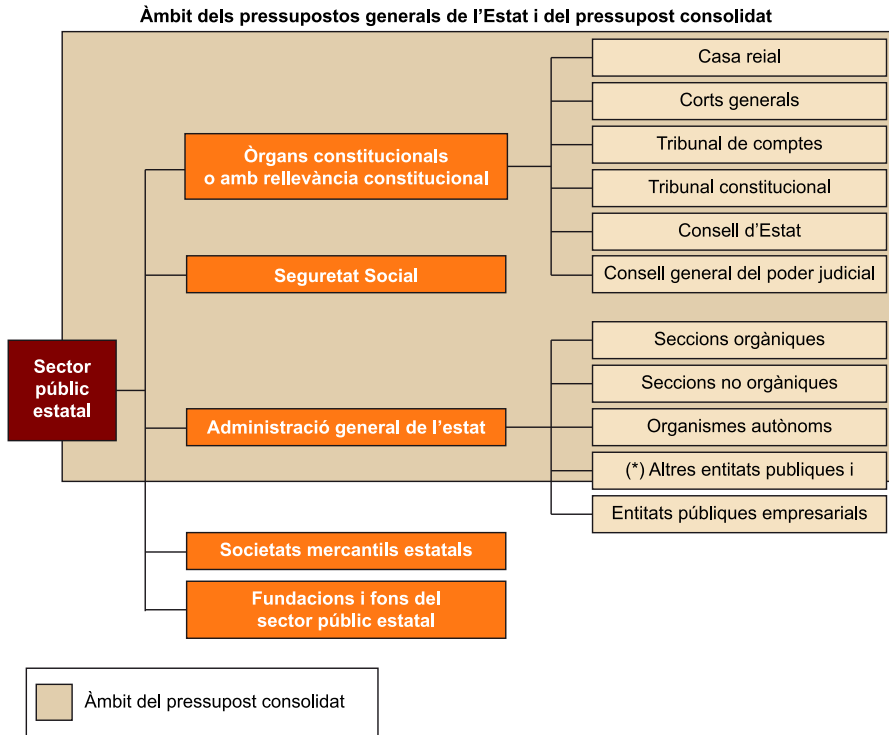
Albi, E.; Contrera, C.; González-Páramo, J. M.; Zubiri, J. (1992). *Teoría de la Hacienda Pública*. Ariel Economía.

García Villarejo, A.; Salinas, J. (1992). *Manual de Hacienda Pública General y de España*. Tecnos.

IGAE (2103). Avance de la Actuación Económica y Financiera de las administraciones públicas. Ministerio de las Administraciones Públicas.

Neumark, F. (1994). *Principios de la imposición*. Ministerio de Hacienda. Centro de Publicaciones.

Annex

Pressupostos:

http://virtual.eapc.cat/pluginfile.php/110865/mod_resource/content/1/gest_pressup/inici.html